

Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w województwie małopolskim w latach 2015–2017

W latach 2015–2017 aktywność innowacyjną w województwie małopolskim wykazało 23,5% przedsiębiorstw przemysłowych (w kraju – 20,2%) oraz 11,8% przedsiębiorstw usługowych (w kraju – 11,9%). Nakłady na działalność innowacyjną poniesione w 2017 r. wyniosły 2,3 mld zł w przedsiębiorstwach przemysłowych (o 16,3% mniej niż rok wcześniej) oraz 1,4 mld zł – w przedsiębiorstwach usługowych (o 18,7% więcej). W 2017 r. udział przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych, wprowadzonych na rynek w latach 2015–2017, w przychodach ogółem przedsiębiorstw przemysłowych wyniósł 9,7%, a w przedsiębiorstwach usługowych – 1,0%.

Przedsiębiorstwa aktywne innowacyjnie

W województwie małopolskim w latach 2015–2017 aktywność innowacyjną wykazało 23,5% przedsiębiorstw przemysłowych, o 0,2 p. proc. mniej niż w latach 2014–2016 oraz 11,8% przedsiębiorstw usługowych, o 2,0 p. proc. mniej niż w latach 2014–2016. Nowe lub istotnie ulepszone produkty lub procesy wprowadziło 20,7% przedsiębiorstw przemysłowych i 9,4% przedsiębiorstw sektora usług, tj. odpowiednio o 0,6 p. proc. i 4,0 p. proc. mniej niż w latach 2014–2016. W badanych przedsiębiorstwach przemysłowych oraz usługowych wyższy był udział przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje procesowe (nowe lub istotnie ulepszone procesy) niż innowacje produktowe (nowe lub istotnie ulepszone produkty).

Innowacje procesowe w latach 2015–2017 wdrożyło 17,1% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 7,3% przedsiębiorstw usługowych. Innowacje procesowe wprowadzone przez przedsiębiorstwa przemysłowe najczęściej dotyczyły nowych lub istotnie ulepszonych metod wytwarzania produktów (wdrożyło je 10,9% przedsiębiorstw), a w usługach – nowych lub istotnie ulepszonych metod wspierających procesy w przedsiębiorstwie (5,9% przedsiębiorstw).

Innowacje produktowe w omawianym okresie wdrożyło 13,0% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 4,4% przedsiębiorstw usługowych, w tym nowe lub istotnie ulepszone wyroby wprowadziło 12,4% przedsiębiorstw przemysłowych, natomiast nowe lub istotnie ulepszone usługi – 3,4% przedsiębiorstw usługowych.

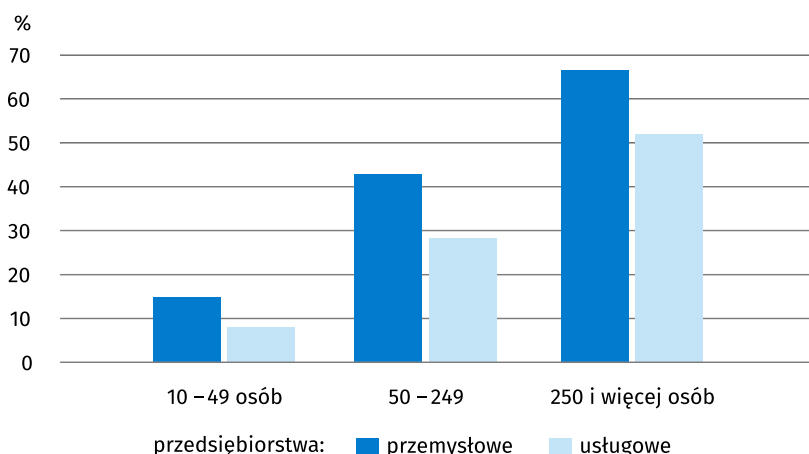
Innowacje organizacyjne wdrożyło 9,0% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 5,8% przedsiębiorstw usługowych. Wśród innowacji organizacyjnych, przedsiębiorstwa przemysłowe najczęściej wprowadzały nowe metody podziału zadań i uprawnień decyzyjnych (7,4% przedsiębiorstw) oraz nowe metody w zasadach działania (6,1%), natomiast podmioty usługowe – nowe metody podziału zadań i uprawnień decyzyjnych (4,7%).

Udział przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje marketingowe, wśród podmiotów przemysłowych wyniósł 8,7%, natomiast wśród usługowych – 5,9%. W ramach innowacji marketingowych, przedsiębiorstwa przemysłowe wprowadzały głównie nowe media

Tablica 1. Udział przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych, które wprowadziły innowacje

Wyszczególnienie a – 2014–2016 b – 2015–2017	Udział przedsiębiorstw w %						
	aktywne innowacyjnie	które wprowadziły innowacje					
		produktowe lub procesowe	produktowe	procesowe	organizacyjne	marketingowe	
Przedsiębiorstwa przemysłowe	a	23,7	21,3	15,8	17,1	9,2	11,3
	b	23,5	20,7	13,0	17,1	9,0	8,7
Przedsiębiorstwa z sektora usług	a	13,9	13,4	6,9	9,0	5,6	5,0
	b	11,8	9,4	4,4	7,3	5,8	5,9

Wykres 1. Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych, które wprowadziły innowacje w latach 2015–2017 według liczby pracujących

lub techniki promocji produktów (4,6% przedsiębiorstw) oraz nowe metody kształtowania cen wyrobów i usług (4,5%), a przedsiębiorstwa usługowe – nowe media lub techniki promocji produktów (5,1%).

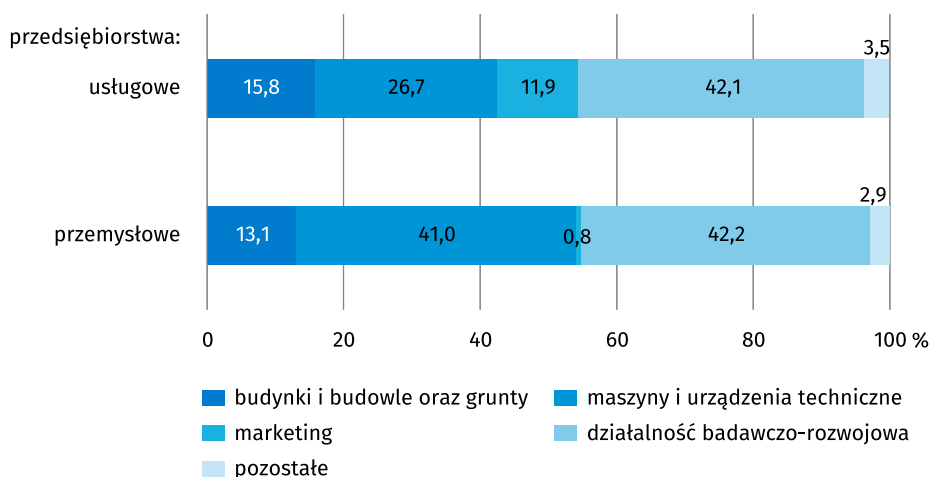
W województwie małopolskim w latach 2015–2017, zarówno wśród przedsiębiorstw przemysłowych, jak i usługowych poziom innowacyjności wzrastał wraz z wielkością przedsiębiorstwa. Najczęściej innowacje wprowadzały podmioty o liczbie pracujących 250 osób i więcej (66,4% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 52,0% – usługowych). W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących 250 osób i więcej, zarówno przemysłowych, jak i usługowych, największy udział miały innowacje procesowe (odpowiednio 59,2% i 46,0% podmiotów). Innowacje produktowe wprowadziło 51,2% przedsiębiorstw przemysłowych i 20,0% przedsiębiorstw usługowych o największej liczbie pracujących.

Nakłady na działalność innowacyjną

Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych w województwie małopolskim w 2017 r. wyniosły 2,3 mld zł, tj. o 16,3% mniej niż przed rokiem, natomiast w przedsiębiorstwach usługowych – 1,4 mld zł, tj. o 18,7% więcej. Przedsiębiorstwa przemysłowe największe wydatki poniosły na nakłady inwestycyjne, tj. 54,1% wszystkich nakładów na innowacje (przed rokiem – 61,8%). Przedsiębiorstwa usługowe najwięcej środków przeznaczyły na działalność inwestycyjną (42,5%) oraz badawczą i rozwojową (42,1%). Rok wcześniej przedsiębiorstwa usługowe 54,6% środków przeznaczyły na działalność badawczą i rozwojową, a 22,3% – na inwestycje.

Nakłady na działalność innowacyjną mogą być finansowane ze: środków własnych, otrzymanych z budżetu państwa, pozyskanych z zagranicy (bezwrotnych), pochodzących z funduszy kapitału ryzyka,

Wykres 2. Struktura nakładów przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych na działalność innowacyjną według rodzaju w 2017 r.

kredytów bankowych. W województwie małopolskim środki własne przedsiębiorstw były głównym źródłem finansowania nakładów na działalność innowacyjną. W 2017 r. stanowiły one 72,9% wszystkich poniesionych na ten cel nakładów w przedsiębiorstwach przemysłowych (o 17,0 p. proc. mniej niż przed rokiem) oraz 66,9% – w przedsiębiorstwach usługowych (o 20,6 p. proc. mniej).

W 2017 r. nakłady na działalność innowacyjną poniosło 17,3% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 8,3% – usługowych (wobec odpowiednio 16,8% i 9,5% w 2016 r.).

Przeciętne nakłady na działalność innowacyjną w przeliczeniu na jedno przedsiębiorstwo przemysłowe, które w 2017 r. poniosło nakłady na tego typu działalność wyniosły 5100,0 tys. zł (wobec 5919,6 tys. zł przed rokiem), a w przedsiębiorstwie usługowym – 6576,6 tys. zł (5513,1 tys. zł rok wcześniej).

Przychody ze sprzedaży

W 2017 r. udział przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych, wprowadzonych na rynek w latach 2015–2017, w przychodach ogółem wyniósł w przedsiębiorstwach przemysłowych 9,7%, a w usługowych – 1,0%. Dla porównania udział przychodów w 2016 r. ze sprzedaży tych produktów wprowadzonych w latach 2014–2016 w przedsiębiorstwach przemysłowych wyniósł 9,9%, a w usługowych – 3,0%.

W przychodach ze sprzedaży produktów innowacyjnych wyróżnia się przychody ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych dla rynku, na którym działa przedsiębiorstwo oraz – tylko dla przedsiębiorstwa. W 2017 r. w porównaniu z rokiem poprzednim w przedsiębiorstwach przemysłowych odnotowano wzrost w przychodach ze sprzedaży ogółem udziału przychodów ze sprzedaży produktów innowacyjnych nowych tylko dla przedsiębiorstwa (o 0,2 p. proc.), natomiast w przypadku produktów nowych dla rynku – spadek udziału o 0,4 p. proc. W przedsiębiorstwach usługowych udział przychodów ze sprzedaży produktów innowacyjnych dla przedsiębiorstwa spadł o 1,4 p. proc., natomiast ze sprzedaży produktów nowych tylko dla rynku o 0,6 p. proc.

W 2017 r. największy udział przychodów ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach ze sprzedaży ogółem, zarówno w grupie przedsiębiorstw przemysłowych, jak i usługowych miały podmioty o liczbie pracujących 250 osób i więcej (odpowiednio 12,7% i 1,9%).

W strukturze przychodów ze sprzedaży produktów innowacyjnych, w przedsiębiorstwach przemysłowych większy udział miały przychody ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych tylko dla przedsiębiorstwa (63,8%) niż dla rynku

(60,2% w 2016 r.). Przedsiębiorstwa usługowe również osiągnęły wyższe przychody ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych dla przedsiębiorstwa (69,2%) niż dla rynku (podobnie jak rok wcześniej).

Publiczne wsparcie dla działalności innowacyjnej

Wsparcie dla działalności innowacyjnej wiąże się z tworzeniem dla przedsiębiorstw lepszych warunków do wprowadzania innowacji, stwarzając preferencyjne i uprzywilejowane, w stosunku do rynkowych, warunki prowadzenia działalności. Publiczne wsparcie dla działalności innowacyjnej może pochodzić od instytucji krajowych oraz z Unii Europejskiej.

W latach 2015–2017 w województwie małopolskim publiczne wsparcie finansowe na działalność innowacyjną otrzymało 21,3% aktywnych innowacyjnie przedsiębiorstw przemysłowych (wobec 34,7% w latach 2014–2016) oraz 16,3% – usługowych (wobec 11,9%). Środki pochodzące z Unii Europejskiej otrzymało 15,2% przedsiębiorstw przemysłowych aktywnych innowacyjnie oraz 10,3% przedsiębiorstw usługowych. Pomoc od instytucji krajowych częściej otrzymywały aktywne innowacyjnie przedsiębiorstwa przemysłowe niż usługowe (odpowiednio 11,5% i 10,7%). Przedsiębiorstwa, które uzyskały wsparcie finansowe od instytucji krajowych w większym stopniu korzystały ze środków od jednostek szczebla centralnego niż lokalnego. Finansowa pomoc publiczna na działalność innowacyjną udzielona przedsiębiorstwom kierowana była głównie na wsparcie działalności badawczej i rozwojowej.

Wśród aktywnych innowacyjnie przedsiębiorstw publiczne wsparcie w latach 2015–2017 najczęściej otrzymywały przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 250 osób i więcej; przemysłowe – 34,9%, usługowe – 23,1%.

Współpraca w zakresie działalności innowacyjnej

Współpraca z innymi podmiotami stanowi istotny element działalności przedsiębiorstwa. Umożliwia szerszy dostęp do wiedzy i nowych technologii. Pozwala na obniżenie kosztów i ryzyka prowadzonej działalności gospodarczej, sprzyja wymianie doświadczeń i wiedzy.

W województwie małopolskim latach 2015–2017 w ramach działalności innowacyjnej współpracowało 34,5% aktywnych innowacyjnie przedsiębiorstw przemysłowych (wobec 38,1% w latach 2014–2016) oraz 27,7% przedsiębiorstw usługowych (wobec 35,4%). Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych dużych (o liczbie pracujących 250 osób i więcej), które współpracowały w ramach działalności innowacyjnej był dwukrotnie większy niż przedsiębiorstw mniejszych (od 10 do 49 pracu-

jących). Natomiast w przypadku przedsiębiorstw usługowych ponad ¾ przedsiębiorstw o liczbie pracujących 50 osób i więcej wykazało współpracę. Przedsiębiorstwa przemysłowe, które współpra-

cowały w zakresie działalności innowacyjnej najwyższej oceniały współdziałanie ze szkołami wyższymi i instytutami badawczymi, a przedsiębiorstwa usługowe z podmiotami należącymi do tej samej grupy.

Opracowanie sygnałne zawiera wyniki badań działalności innowacyjnej przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych prowadzonej w latach 2015–2017 – Innowacje w przemyśle (PNT-02) oraz Innowacje w sektorze usług

(PNT-02/u). Szczegółowe uwagi metodologiczne można znaleźć w publikacji „Działalność innowacyjna przedsiębiorstw” na stronie internetowej <http://stat.gov.pl>.

Opracowanie **Aneta Stachańczyk**
a.stachanczyk@stat.gov.pl
tel. 12 361 01 04

Informacja
dla mediów **Renata Ptak**
r.ptak@stat.gov.pl
tel. 12 361 01 51

